

PSB
Approved
ST. W. 1913

„КАНАДА“
виходить кожого тижня у виборок.

Річна передплата в Канаді \$1.00
За границею \$1.50

Видас
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ
Адреса: „КАНАДА“
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

КАНАДА

„CANADA“
Ruthenian-Weekly
Published every Tuesday by
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd.
of CANADA
The best medium for advertisements.
Subscription Per Year \$1.00
Address: „CANADA“
261 Fort St. Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА

РІК I. Вінніпег, Ман. Вівторок 9 Грудня 1913. Число порядкове 15. Winnipeg, Man. Tuesday December 9th 1913. Число 15

До наших читачів.

Кожний з наших читачів, котрий пришло до кінця сего року цілорічну передплату на „КАНАДУ“, в сумі \$1.00, буде нашу часопись доставати через цілий слідуєчий рік.

Хто знов придбає нам 5 цілорічних передплатників, буде доставати нашу часопись через цілий рік даром.

Хто ще передплати не прислав, нехай спішить ся бо ми будемо приневолені часопись затримати.

Адміністрація „КАНАДИ“

НОВИНКИ.

Рабунок і мурд в місточку Plum Coulee.

В середу, дня 3-го грудня доконано нечуваного рабунку і мурду, жертвою якого упав менажер банку, Арнольд, в місточку Plum Coulee, Ман.

Двох іменно бандитів впазло їм до першої години в полудне, до банку Монтреаль, і зрабувавши на 4900 доларів банкнотів, почали втікати. В погоню за ними пустив ся менажер згаданого банку, Арнольд; коли вже здогоняв одного з бандитів, якому випала на землю одна пачка з банкнотами, сей відвернув ся і цілним вистрілом з револьвера положи в Арнольда трупом.

Оба злочинці веіли на чекуючий на них автомобіль, і давши кілька стрілів на пострах, по кількох хвилях зникли з міста.

Коли розійшлась вістка про се убійство і рабунок поліція зорганізувала скоро погоню за злочинцями. Різко гасло детективів і поліція вінніпегська та других місточок посіпішили на поміч, хочаки конечно дістати небезпечних злочинців в свої руки.

Арештоване шофера.
Сейчас на другий день, після убійства, арештувала поліція Дик-а, властителя автомобіля, на яким злочинці утікли. Підчас переслухання, Дик зізнав, що два незнані йому люди замовили в него автомобіль і казали на себе чекати недалеко обрабованого банку. По довершеному крадіжці оба злочинці веіли на автомобіль і грозячи Дик-ови револьверами, казали, що сили утікати з місточка. З початку, як говорив Дик, їхали вони кілька миль на схід, а описля звернули на північ і в тім напрямі їхали по верх 20 миль. Кілька миль від місточка Морріс висів один бандит і пішов в напрямі згаданого місточка, а другий казав себе відвести далі і ухавши ще кілька миль далше, висів також, а Дикови казав сей час вертати назад до місточка Plum Coulee. Так оповідав Дик. В своїх зізнаннях однак він мляв ся, говорячи раз так, другий раз інакше. В його автомо-

білю поліція найшла схожих кількадесят доларів в сріблі, про які Дик не умів нія певного сказати. Дика спроваджено до Вінніпегу і його тримають в арешті як одинокого свідка, а може й спільника довершеного рабунку і мурду менажера Арнольда.

I. Кравченко злочинцем.

Після дохождень та описів бандитів, що були справними злочини в Plum Coulee, поліція прийшла до переконання, що один з бандитів є ніхто другий, лише добре вже знаний поліції Румун I. Кравченко, котрого вінніпегська поліція, як ми згадували давніше, місяць тому в зад арештували за розбиване кас у Вінніпегу, однак за длі браку доказів випустили на волю. — Здагада поліції потвердив Дик і другі особи, коли їм показано фотографію Кравченка.

Кравченко вже у Вінніпегу.

Поліція, після певних познач, запевняє, що Кравченко вже находит ся у Вінніпегу і його зловлене є питанням кількох годин часу. В місті, по всіх улицах ухвають ся детективів, хочаки конце небезпечного злочинця дістати в свої руки.

За зловлене Кравченка визначив банк Монтреаль 1000 доларів нагороди.

Болгария проти панславизму.

Болгарсько народна ліга скликала збори на котрих прийнято резолюцію що висказує надію, що Болгари не

будуть приступати до Унії болгарськї славянскї товариства на знак протесту проти панславизму роти сїйського зложуть назву славянскїх товариств, описля, щоби памятник царя Олександра в Софії критичною плахтою а вкінці, що болгарскї соколи не візьмуть участі в злеті славянскїх соколів у Любляні. Так то вже і Болгари пізнали ся на царскїй любові до братів Славян.

Замасковані бандити.

На ювілейскїй склеп в Франкфурті над Менном довершили замасковані бандити перед кількома днями зухвалого нападу. В тім склепі працює 3 помічників. Двох з них, один 19 літній вернули до склепу о 2 години по полудни з обіду та отворили касу, щоби з нїю повинимати рахункові книжки. В хвили, коли хотіли ввійти до бічної комнати, щоби там працювати вискочив нечаяно з-поза дверей комнати замаскований чоловік, який хотів ввійти до помічників повалити на землю. Коли другий помічник прийшов нападеному з поміччю, вискочило з бічної комнати ще двоох мушкетерів масками, які повалили обох помічників на землю та повязали їм руки і ноги. Одному поміччикови закинули на голову сурдут та кинули його пртім на землю. Другому поміччикови закинули на шию шнур, притягнули до печі і кріпко його до нїю привязали. Один зі злочинців грозив своему поміччикови застріленем на случай, коли би він обернувся. Сей поміччик

бачив також опеля, як чотирох або п'ятьох людей з масками вишоржнювало касу та склали крадіжені річі до чорного куфра. Коли в комнату настав спокій, вдало поміччикови увільнити ся із путів. Вартість вкрадених річей доходить до 7000 марок.

Суфражистське військо.

Як повідомляють з Лондона, суфражистки рішили організувати своє військо, де були б і мужчини і жєнщини, під командою скількох вислужених офіцерів. За головнокомандуючого того війська буде досвічений Англійсько-бурської війни, сєр Франсис Ван. Відома суфражистка пані Панкгерст так поясняє ідскі призначене суфражистського війська.

— Одна жєнщина, — розказує вона, — спитала мене в листі, через що суфражистки сидять по тюрмах, коли кожна з них може узброїтись кочергою. Я показала той лист п. Френсисові і він обіцяв зорганізувати військо. Тогож дня коли збереть ся наше військо, уряд сам дасть нам виборче право. Звістки про організацію суфражистського війська майже зовсім не турбують англійскїй уряд.

За законопроект про українську мову.

З Петербурга доносять, що Синод звернув ся в друге до красноярського єпископа Накона, автора законопроекта про українську мову в народних школах Росії з пропозицією, щоби він зложив свій маніфест посольскїй. Коли сего заклику не послушає, то йому загрожено усуненем з єпископської катедри. Гівнож волінскїй архієрей Антоній звернув ся до єп. Накона, котрого вибрано до думи з волінської губернії, з „порадою“, щоби він зложив маніфест.

Силували конати для себе гроби.

З Відня доносять, що до Австрії втікло кількавайцять Альбанців з місцевости Косово. Вони оповідають страшні річі про звірства, яких допускають ся Серби в занятих частях Македонії. В місцевости Призрен є стігуєчи Серби тамошних мешкаців щоби конали самі собі гроби перед тим ніж були забиті. В других знов приступі шалу божевіль.

місяцх замсрудувал нараз 19 Альбанців при помочи електрики В богато знес місцях замикали мешкаців в домах і там їх палили або видумували інші способи як катувати та мучити свої жертви

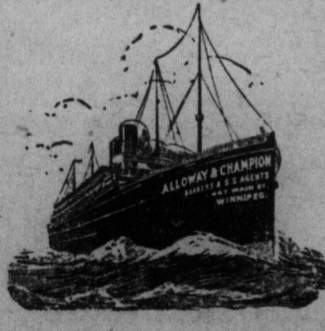
Міліонерська собака.

Жінка міліонера, пані Вос з Чикаго, Іл. признає, що своєю собаці 4 роки і на няла для неї відповідне чи сло слуг. Собака зоветь ся Біжі. В 8 год. рано встає з ліжка, котрого бієє тричі денно змінюєт ся, в 9 год. їсть снідане. В 10 год. купать ся. Спеціальною щіточкою чистять їй зуби, маляють кігті і зливають до рогодишними саліями голову. В 10 год. 30 мін. їде в супроводі покоївки в сад „відсвіжити ся“. В 12 год. 30 мін. не пастеризоване молоко, в 1 год. „випіє“ е автомобілем на догодинну прогульку. В 3 год. кладе ся в ліжку, щоби відпочити і трохи переспати ся“. Треває се дві години. В 5 год. їсть обід, смажену бараболо з смаженим мясом, а в 5 год. 30 мін. їде на дві години трєваючу прогульку, в 7 год. вечер слухає музики, відтак їде спати. Таке жите повторяєт ся день в день.

Здало-б ся, щоби люди призадумали ся над тим, чи справедливо воно є щоби панскї собаки мали більше пошанівку і вигод, як богато людей, яким і в дєсятій часті не достає того чим виносажено таку панскую собаку.

Мурд і самовбийство в приступі божевіль.

З Перемишля доносять: У вівторок 18 м. м. бачили сєлани села Острова коло Перемишля, як з високого берега над Сяном сколило в воду 2 особи. Сєляни кинули ся до ратунку, але ратунок був безуспішний. Чоловік і жінка потонули. За хвилию їх видобуто з води, але не живих. Жандармерия перевірши слідство ствердила що потопельник називаєт ся Владислав Дубінскїй з Перемишля, де був білетером в кінотеатрі, а воєн Хана страшний річі про звірства, яких допускають ся Серби в занятих частях Македонії. В місцевости Призрен є стігуєчи Серби тамошних мешкаців щоби конали самі собі гроби перед тим ніж були забиті. В других знов приступі шалу божевіль.

Краяни!

Шіфкарти потаніли, їдете до краю, а як їдете до краю, то прийдіть до нас по шіфкарту длятого, що у нас купите шіфкарту по найтаншій ціні і на найліпшу шіфу.

Гроші вам зміняємо на краєві дуже тано, або шішлемо вам до краю, змінне беремо лиш 2 центи від долара.

Люди, котрі на роботі а хочуть посилати гроші до краю, можуть до нас присилати листовно, а ми їх шішлемо і реценіси назад пришлемо.

Листи всі можна на наш адрес адресувати і як неоплачені, то ми оплатимо. У нас можна купити старокраєві марки до листів.

Офіс отворений від 9 рано до 9 вечером що дня.

ALLOWAY & CHAMPION, LTD. 667 Main Street Winnipeg, Man.
C. GENIK, Управитель загр. відділу.

КАНАДА

Щоденні просвітні, економічна і політична газета кожного тижня у вівторок.

Видавці: Канадська Видавнича Спілка в Канаді.

Ціна передплата \$1.00 на рік, на місяць \$1.50, окреме число 5 ц.

Редакція і Адміністрація: „КАНАДА“ 261 Fort Street Winnipeg, Man.

CANADA

Ruthenian Weekly Publishers: CANADIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA John Sluzar - editor.

Subscription Per Year \$1.00, 6 Countries \$1.50, Copies 5 ct.

Advertising rates and all business address: CANADIAN PUBLISHING Co. Ltd. Fort Str. Winnipeg, Man.

Уваги.

ПРАКТИЧНЕ ХИТРУНЬСТВО.

В своїй боротьбі, яку проводять проти консервативів, хоча змінила навіть цілком усунула, яке дозволяє фельєтним народам ковати си двомовними мовами а тим самим подати успішно свою діяльність роботу — не прають вони в спо...

... як свої несправедливості прямо стріляють способами, якими поють ся в борбі, — у вони убирати в гарежу. На своє лицеють вони маску посюсти та справедливості, хоча тим способом притакнене, сід і прихильність тих, які не мали нагоду прадиного, дійснеліберального обли...

маскою, поза яку ли старають ся сховає правдиве гудке, се е

Примусова школа
... рали-Англії хвали, а за ними й при... „Кан. Фармер“, що ове учадав до школи у себе вже майкраї і держави, бо таким способом можкнути неграмотнонекультурності на... Ошрадоць на стм, ичать, що вже край, щоб і Манітоба дила у себе примусову школу так, щоб всі принисавім віді, і під грозою кари, и до школи...

... оттак на лібермаску, се-то пришколи — кожний, очні справи близе; ліберали справді оступовими, спрами і дваксими о

підвесе просвіти в краю. Коли ми однок ту маску знімемо і поглянемо на правдиве лице лібералів, то побачимо цілком що иншого.... Ми побачимо, що примусова школа у канадських лібералів, се ніщо иншого, лише остаточний, не хибний удар на уживане і учене рідної мови Русинів і прочих неанглійських народів в Канаді, се удар на нашу рідну мову, на нашу народність.

Рівночасно з проєктом скасування двомовних шкіл, виставили ліберали проєкт заведення школи примусової, щоби в сей спосіб приневолити родичів посилати діти до школи публичної, чисто англійської, а тим самим не дозволити та не дати нагоди родичам, неанглійцям учти своїх дітей деінде своєї рідної мови.

Ліберали думають так: За школу ми уважаємо тільки школу публичну, з якої, захопивши власть у свої руки, усунемо цілком двомовність, се-то на учуване якоїсь иншої мови, крім англійської, а рівночасно, щоби не дати всяким фрейнерам як Русинам, Французам, Полькам, Німцям і т. д. нагоди користувати ся якими небуть приватними школами, — заведемо примусовість посилання дітей до сеї публичної англійської школи — а тоді до винародовлення, до асиміляції вже лише один крок — тільки одво покоління.

Отсе суть побожні бажання і стремління панів лібералів. — Примусова школа має ім послужити до скоршого та успішнішого винародовлення і асиміляції.

Ми не є ворогами або противниками примусовости школи в принципі, противимо ся однак проєктованій лібералами примусовій школі, яка не буде школою, не буде місцем науки, а тільки фабрикою асиміляції, фабрикою винародовлення, де на очах родичів, всіх неанглійських дітей ліберали думають перевернути в Англіїців...

За такою примусовою розвиває ся і руський речник лібералів „Кан. Фармер“, який, як видно, бажав собі дуже сердечно, щоби по Русинах вже за кілька літ не стало й сліду...

Ми однак віримо, що Русини в нашій провінції дадут належну відправу та проженуть на чотири вітри лібералів з їх пльавми примусовости школи, як се недавно зробили виборці в окрузі Kildonan — St. Andrews.

Бушменська мораль.

Після моралі „У. Голос“ виходить, що все є добре, що скаже або зробить „У. Голос“, хоч-би воно було і найгірше — а все є але й недобре, по скаже або зробить „Канада“ або консерватисти.

В Африці живе оаоо таке

плем'я, що звеся Бушменами. Бушмен запитаний одним подорожником; що є добре, а що є зле? — відповів: Добре є тоді, коли я убу жінку мого сусіда і єї з'їм, — а зле є тоді, коли так зробить сусід з моєю жінкою...

Така сама мораль, як у загаданого Бушмена, є у „політиків“ „У. Голос“. — У них, як видно з їх писань, навіть різні місця в школах є не доброю і єї не належить боронити тільки через те, що єї спільну обороняють консерватисти та „Канада“...

Справа цікавий собі той цілий „У. Голос“ зі своїми політиками.

Питане надіслане.

„У. Голос“ говорить, що й консерватисти залі ліберали не добрі (ліберали мабуть для „У. Голос“ суть ліпшими, бо про них „У. Г.“ ніч не говорить, а гавить в останній часі почав гравітувати в їх сторону — Ред.) та що наші люди не повинні ані саухати ані поирати ні одних ні других. Я цікавий знати, що я, а з мною мої свояки та й другі наші люди мають робити підчас виборів?

Коли і одні залі і другі, то нам не треба голосувати ні на одних, ні на других. Коли ми не будемо голосувати, то сим відтягнемо ся від політичного життя сего краю, позбавлямо себе самих права голосу, який кожний тутешній горожанин має і відає там де уважає за відповідне. Не годуючи і відтягаючись від участі в політичній життю, — в який спосіб зможемо ми мати вплив на справи, які рішають ся в провінції або й цілій державі.

І ще одно: Чи справа наших двомовних шкіл, якої тепер консерватисти боронять є не доброю, через се що єї поспирають консерватисти і нам не належить консерватистів поспирати і на них голосувати, щоби ратувати наші двомовні школи?

Я прошу, аби мені „У. Голос“ на єї питання відповідь.

Безпартійний з Етелберт

Під розвагу учителям.

Годі довше дуритись.... Не підлягає сумніву, що будучність нашої школи дуже чорна непевна. Ліберали і оренджмени дали аж надто добре до зроауміння неанглійським націоналістам Грунам що не спійнуть доси, поки не зникнуть двомовних шкіл. Вони юдять Англіїців проги своїх сусідів усіми способами, не перебирають у середниках, аби лиш викидати згальну реакцію проти других мов в публичних школах, аби повалити сїх немвогих злоїсво думаючих представників теперішнього манітобського правительсва, а в інших провінціях Канади сїх кількох розгяттєх ху...

жив, по мвкть яке значіне

Дістаньте безплатну ФАРМУ

В ВЕЛИКІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ПРОВІНЦІИ

МАНІТОБІ

ДЕ

панує добробит.

Манітоба є славною через свою багату землю, котра родить найкрасну пшеницю в єввіті, а також і всяке друге збіже — овес, ячмінь іт. п. — і найкрасну огородину в єввіті.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що привабила поселенців, а будучи найдавніше заселеною она дає нагоду до усіх своїх школами, телефонами, дорогами іт. п.

Кожний фармер, що займає ся мішаним господарством і плекає худобу, безроги, вівці і коні, або огородину і молочарські продукти, має найбільший ринок в Західній Канаді. Все що фармер продкує зараз закупує ся і завжди по добрій ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстели, що складають ся з 160 акрів, роздють ся поселенцям Урядом і багато Русинів розпочали фармерство на сїй землі і тепер стоять на добрім становищі.

єсли хто не хоче зараз розпочинати роботи на своїй фармі доки не розуміє обстанови краю, той може легко знайти роботу на якій будь другій фармі за добру платню. Ошля набутти практики може мати свою власну фарму.

Манітоба має ще досить місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком європейським провінціям злучених разом. Приходить до Манітоби і будьтє незайнятими.

Напишіть ще нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу. Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО єсли ви напишете до:

Department of Agriculture Winnipeg, Manitoba, Canada.

а які мають дрібку почути справедливости і здорового розуму. Вмювили в Англіїців, що неанглійські народи се Гуни, які загрожують англійській культурі і англійському правопорядку, розбудили в них шовінізм, заангажували їх національну і расову гордість; оклеветали наших учителів, представляючи їх як неуків і неробів, намалювали чорний образ заведеної просвіти і моралі, який ніби то сириничила двомовна система у школах — взагалі настроїли загальні Англіїців і до інших народностей так вороже, як се потрафило зробити в Галичині хіба „Слово польське“, а в Росії, Новое время“. А що стало ся, як би так ліберали і їх братанки оренджмени дістали у свої руки керму провінції? Зразки сего маємо в Альберті.

Нам годі довше бути лиш пасивними глядачами деструктивної роботи кваїно шовіністичних елементів. Нам годі дождати, аж впаде на наші голови дегла і нас цілком оголомнить. Нам годі оставити народ неприготованим на евентуальність що одного дня лишить ся він без школи в країні, яка пишасє ся перед цілим єввітом своєю волею. Нам годі дозволити себе оклеветувати і мішати з болотом.

Мусимо заперестувати проти сеї деструктивної роботи і мусимо нарадитись

як маємо перед єї наслідками боронитись. Вибори можуть заскочити нас в кожній хвилі — а тоді не буде часу на орієнтоване, яке заняти становиєско проти певних політичних партій. Нам вже треба будде мати вироблену думку і директиву поступованя. Нам, учителям, що можемо в такій хвилі мати рішачий вплив на поступованє і відношенє народу до певних політичних партій. Треба випрацювати спільно план акції. А се можливе тільки при спільній організації, завдяки свого журналу. Розкинуті по безмежних просторах, не звязані нічим з собою, навіть спільною школою, рядко, як в Галичині, заняті виключно своїми приватними інтересами, наші учителі дотепер не могли відіграти ані політичної, ані громадської, ані культурної ролі. Бо не було сеї душі, що всі члени організму веде до одного цілю, до одного чину. Чужинці плюють нам в очі, роблять з нами що їм впадебаєсь, замикають перед наївними дітьми школу, гонять з неї нашу мову — а ми мусимосє те зносити мовчки. Бо коли й озве ся хтонебудь і заперестує проти насильства, до сего протесту ніхто не хоче чути. Пнакше дивилиб ся на учителів єї добродії, кольби вони мали свій орган. Бо він був би речником не

надав би всім членам учительського тла оден напрям і повернув би їх до спільної, однакості акції.

Супроти сего являє ся конечною потребою скликати не учительської конвенції в найближшій часі вціли зазначеня свого становиєска що до будучности нашої школи і обговореня справи в давня єтанового, учительського органу. Така конвенція повинна згуртувати не лишень учителів з Манітоби, ає також представників учительства з інших провінцій, бо справи які би вона порішила мають значіне для наших учителів взагалі — без огляду на провінціалні і границі.

П. Карманський.

П.О. Жеребко все ще ратує Галичину.

П. Жеребко, єєї неощенний набуток галицької України, все вносить єввіжого духа у стухлину галицького культурно-національного життя. Приписавши умираючій Україні пігулку у виді „футбала“, і докоривши галицькій молоді, що вона надто пра-

дое і вадто серйозна, він тепер робить Галичнин по-вий докір. В ч. 254 „Діла“ пише сей вчений про основане Поляками в „Лондоні“ Чикаго інформаційного бюро, а відтак заштусімнергентенко: А щомі Українці зробили? Ніхто не мав би нічо проти сего як би п. Жеребко се питає несправив до себе самого. Але зі статі виходить, що він під сим „ми“ розуміє себе і гал. Україну. П. Жеребко на силу хоче виванзувати на одного з чільних передових одиниць нашого загалу, бо се йому і згрібе до нізійшої канадо-американської реклами. І в сій цілі він і піхав „на студії“ до Галичини. Се можна йому простити, та годі дарувати імпертигенції молокоосою, що левви вирвав ся зі шкільної лавки а вже важить ся вигукувати на ціле галицьке громадянство, як би Бог зна, який авторитет, в надії, що реклама п. Демидчука буде для него оборонним щитом.

Імпертигенція сего джека, не має нині вже границі і можна лиш дивуватись, що Галичани єї терплять. Бо і яким правом джек, що служив що року инший англійській партії, може робити докори сим виснаженим, вибдованим робітникам, що сидять по духа в довгах, жертвуючи останній сотик на громадянські цілі, за те, що вони не основали інформаційного бюро прим. для Англійців, в якім би годували гостий ситими вечери ми, як се він описує? Як може робити такі докори чоловік, що маючи нагоду інформувати Америку про культурне житє нашого народу тому, що уміє англійську мову і мав досюпи до канад. часописів, зробив в сїм напрямі хочісенсько, не постарався навіть о подане коронької нотатки про Українців в американській енциклопедії. А противно орнестував ся нагодою аби виснажені своїх земляків обинути болотом у крайно ворожій нам віннігеській „Фрі Пресс“.— Як таку ролю мало б сповняти се інформаційне бюро, то краще обійде ся без него.

Бо п. Жеребко очевидно рефлектує на „джаб“ у сїм бюрі, Та нехай вже вдоволяєсь одним „джабом“ у „Фрі Пресс“.

Потрібно

Українського- Англійського учителя до школи Pine River N. 1354. Дієтрик руський. Школа півмилі від міста і почти. Науку була попередно усього 6 кісяців. Науку можна розпочати сейчас. Платня \$50 місячно і вище. Наука буде тревати через цілий рік.

Інтересуючі звольять зголосувати ся на сей понизший адрес:

Geor. Krawczuk, sec. treas. P. O. Pine River Man. (14-19)

Вісти з Канади.

Консерватисти побідили
При доповняючих виборах, які відбули ся в суботу в окрузі Ванкувер до провінціального парламенту, вишов В. В. Фостер кандидат партії консервативної. Консервативет дістав 467 голосів, ліберал Гамільтон 265, а „безпартійний“ Мавде 24 голоси.

Телефони приносять зиск провінції.

Урядовий звіт з доходів і проходів, які принесли телефони в провінції Манітобі за жовтень представляє ся слідуєчо: Загально го доходу за місяць жовтень було \$151,813.26; за ходу \$93,161.18. Чистий отже дохід за місяць жовтень виносить 46,652.08 доларів. — Загального доходу за послідних шість місяців принесли телефони 1,555,076.45 Розходу за той час було \$968,359.65. Чистого отже доходу за послідних шість місяців було 454,716 доларів і 80 центів.

Доповняючі вибори в McDonald

В суботу 13-го грудня відбууть ся доповняючі вибори до домініального парламенту в Оттаві. Руськи сего округу зацвняють, що ані один руський голос не впаде на кандидата ліберального, бо веі як один, будуть голосувати на п. Моррісона, кандидата партії консервативної, який був последом теңер і в послідних виборах був вибраний більностію около 800 голосів.

На 15 літ вязниці.

Стефан Чик, який в ночі 11 новембра в бідці забив Дмитра Бруса, вістав в четвєр минушого тижня засуджений на 15 літ тяжкої вязниці. Мати і сестра Чика, які були присутні на розправі в суді, коли почули вирок, почали так плакати і заводити, що їх випроваджено з судової сали. Сам Чик, почувши вирок схлигнувсь на лавку, плакав як дитина. Судія Прендеркаст висказав ся, що Чик має ще щасте, що йому не доказано морду, за який чекала б його певно каря смерті.

Позір!

В неділю дня 14-го грудня відбууть ся загальні пропагандові збори членів Укр. Народного Дому у Вінніпегу. О год. 7.30 вечером, в галі п. В. Хлопана.

Між иньшим буде обговорювати ся сирьву колядованя на Народній Дім, як рівнож будуть роздавати шери тим котрі ще не дієтати.

Просьте ся о численну участь.

Комітет.

На хорого письменника
М. Павлика зложив п. Д. Параговецький на руки п. Косовича \$2.50
Гроші вислаю в приналежне місце.

ТИМЧАСОВІ ДОПОВНЕННЯ ДО МАЛПЯЧОГО ЗЕРКАЛА.

Видане I.
(Листи з Канади і про Канаду до „Канади“)
„Український Голос“ має час...

Він має час... Він знає, що хто уміє висцьвати, сей уміє заребуєть. Так і сим разом, коли манітобське правительство хотіло зробити пробу, чи може чиселити на Українців, чи має проложати політику пошпиряга культурних потреб неанглійських націй, чи оглядали ся за иншим союзником, а тим сьним на нас начхати і піти слідами „ліберальної“ Альберти, коли рішало ся будучина нашого народу, коли мала через вибір міністра Монтега побідити ідея двомовних шкіл, або ідея асіміляції веіх неанглійських націй — і тепер сей надзвичайно дипломатичний „Укр. Голос“, мав час. Вибори були за кілька днів, а він все ще дожидав. Дожидав, хто дасть більше.

Чудова автохарактеристика п. Жеребка.

„Тепер він еще боїть ся власної тіни, — міняє своє обличє як хамелеон, бо духом він ще паншпизьяник“. — Так характеризує канад. Бі-ей, незабутній борець за визволенє народу з англійського ярма, своїх земляків в Галичині. Чи можна придумати для п. Бі-ейа кращу назву, як ся, яку, він сам найшов для себе? Хамелеон..... Чудово!

Тільки треба побоюватись, що Галичина на хамелеонстві п. Бі-ейа пізнаєть ся, а тоді п. професорови Укр. Тов. Педагогічного у Львові може урвати ся „джаб“, один із сих многих, якими його доли неблагоговословила і обеснає із усіх боків — від консерватів і лібералів і безпартійних і вкінці галицьких націоналів.

Напишіть що з історії.....

Так мене вчить якийсь пудик з неярні Гикавого, дорікаючи мені, що я замість писати історичні студії так як Гикавий, узяв ся до критики тутешнього, спеціального віннігеського сьмітника. — А скажіть ко ви, щирій Українче, жадний пізнава рідної історії, де то ви були, як я зривав груди серед спекоту у Вінніпегу і говорив до порожних лавок цілий місяць? Чи покказав ся тоді хоч один „ліберал“ боля з цікавості? Ні, ви ждали в готелях; аж я покажу ся сюди по викладах, бо для вас було цікавіше, кілько склямок вино я пива, чим се, що діялось на Україні тоді, коли ще „лібералів“ вона не звнала. Для вас щик з малдами цікавіший, чим рідна історія або література — і тому я для вас постарав ся о малничий щик. Ви ще невдоволені? Та, чим же вас вдоводити? Не вдовольте вас викладами з рідної історії і літератури, не могу вас вдоволити малничим щиком — що-ж могу вам дати більше? Доларів не маю; нехай вже хто другий про вас подбає. А історії також для вас не думаю писати. Ви вже маєте свого історика; куди мені з ним рівнятись? Се, бачите, історик вже канадійського хову, а звісно, що усе що канадійське, далеко краще від краєвого. Се потвердить вам навіть вєгrevільський лїянтант і голд-майстер Пітер.

Оттака собі розмова.

— Як ся маєте?
— Дай Боже сто тисяч... Що у вас чувати, п. Демкович?
— А нічо; бачите, при ведлі читаю газети. Ображуюсь, тее...
— А..... се гарно, що при вашій тяжкій праці не забуваєте про свої духові потреби.
Які там духові потреби. Між нами кажучи, наша журналістика тільки гасить духа.
— Що вам Бог дав!
— Ну, не вірите? дивіть сами. Ось вам „найпоступовійша“ українська газета „Укр. Голос“ і пише сей, якого патріоти вислали до старого краю, аби вивчив ся на премієра Манітоби, Мг. Бі-ей.
— Напримір.....
— Читайте! Ганить галицьких студентів за те, що вони в поті чола здобувають знанє, аби бути заборолом проти польського походу на Русь і радить їм кинути книжку і іти слідами панничів з Канади, викормлєних потом нашого робітника, та прати „футбал“. Та не лишень їм, але і старим робітникам велеть кидати роботу і ставати в ряди борців на забавовій площі, бо лиш сям способом позбудуть ся песимізму і забудуть про се, що Ляхи добирають ся до їх семої шкіри.

— Що-ж ви могли надїятись більше від п. Бі-ей?
— Але-ж се обурюєче!
— Та-ж він прецінь муєв чимось полисати ся в Галичині; а чим міг займповувати? Грю в мяч. Бо він лиш се знає.

— Так нехай не критикує ідейних зломі.
Нехай не кидєє Галичанам в очі їх песимізом, бо його тупоумна голова ніколи не зрозуміє, з яких жерел сей песимізм вилльє. Нехай не пускає туманя, що „футбал нас відродить, як відродив Канаду. Нехай не деморалізує галицької ідеї бо меседжи, яка знає стораз краще свої обовязки, чим галицька, вихованій між англійськими патріотами, в спортих вбили в собі веяке почутє сьвідомості обовязку. Сї студенти, яких він хоче відтінуть від земляки „футболом“ викликали страші і страші, уміли ся по тюрмах за свій обертний люд, переселити голодівку, тратили карієру, пропали гроші в боротбі. А що зробили канад. студенти? Велика сє як парубки капіталетів і підчас робітничих страйків інши рагувати мільонерів, здобули собі славу сьмітника. Их ціле образование кінчить ся в „У. М. С. А.“ і их профей єрїбні чаркі і щити за скаканє, біганє і „сальтамортале“. — Я признаю, Канада має здорових люоїв, але тільки здорових неробів. Де є канад. література, штука, наука? Все кінчить ся в „мувінг-шкцере“. Де є робітниця, не впадає лордуєть ся по приватних народних вєстунюх? Є лиш насені властители мільонських компаній. Де патріотичне жіноцтво, де ідейні хаббороби, що наста-вляють груди на бєтвети в обороні прав и підчас виборів? де ідейні агітатори, по тервалєтє до криміналах, відтягаючи мужиків від виборчої предїлюєтє? Тут студенти є лиш приватним агєнтам при виборах.

— Ну, ви може переборщуете, пане.
— Верони Боже! Говорю се, що знаю. Я в Канаді не нинішний, а дещо бачив і знаю — хоч я не вчив ся у високих школах і сьм тільки фармером.
— Може ви і правду кажете. Та потім у нас сям що п. Бі-ей в Галичині не буде мати успіху зі своїм „футболом“ євангєлієм. Там студенти втуть йому носа швидко. А щоби вас перековати, то скажу, вам, що у львівським органі гїмназіалєтє молодіжи „Життє“ зараз в першій числї була статя, що обурюєсь на панничів, які сьнуєкають ся цілїми по полуцїми єанками в парку, коли їх батьки возять сьаньми „клиці“ з ліса, калічать коні себе, здобувають серед тяжкої праці сухоти і лихавилю, аби їх євни-панничики мали зашо купити собі євночки до спорту.
Отже не іритуєть ся і чиселть ва здоровій розум нашої громади, а особливо молодіжи, до якого підкрадає ся канад. вовк.
(Дольше буде.)

С. В. КОЗА
НОТАР КРАЄВИЙ — КОМІСАР УРЯДОВИЙ
посідає 10-літню практику в справах кримінальних і цивільних в Старім Краю і в Канаді.
В усіх справах удавайтесь на адрес:
663 MAIN Str. — перший поверх.
Phone: Main 4886 і 4979 Winnipeg, Man.

CANADIAN PACIFIC
to EUROPE
Знижена ціна
ДО КРАЮ
3 Прості Лінії Кораблів 3
до Liverpool, London і Trieste
Шифкарти у веіх агєнтів
J. S Carter, General Agent.
210 PORTAGE AVE. WINNIPEG.

Замовляюча картка на „Канаду“.
Ruthenian Publ Co. Ltd.
261 FORT Str. Winnipeg, Canada.
Пропи о вислаку мені „Канади“ починши від.....
Імя.....
Адрес.....
Почта.....

Олесько Островський.

Зруйноване Батурина.

(Історичне оповідання.)

Або добути, або дома не бути! Горячкував ся генеральний писар Пилип Орлик, на генеральній раді гетьмана, Івана Мазени, і військової ради, котра відбувала ся в батуринському замку в 24. на 25. жовтня 1708 р.

Звілик сей горячо підхорили присутні на раді: полковники, сотники й значні козаки. — А ї справді, чого зволікати? — посли ся з усіх ів запитаня. — Нема чого зволікати! — доказував Орлик. — До вас, пане Гетьмане, і до вас панове: полковники, сотники й братчики-козаки, буде річ моя. Ви тільки подумайте хто були наші діди і нащо звели ся ми, їхні онуки... Згадайте гетьмана Богдана... Земля нехай йому...

— Земля нехай йому пером! — проказала в однім ос вся рада.

— В руках у Хмеля була Україна, було козацтво, а в черв. З Хмелем зносилась і листувалась: царі, цариці і державці. Хмель не був у московського царя окорі не дивлячись на всі домагання бояр, бо гетьман на доказ своєї правди, що він є тільки спільний царя, а не підданець міг кинути за московський царю свою булаву, а з нею: сто... двіста, триста тисяч спивів!

— Се правда! — крикнув сердюцький полковник Чечель.

— Але правда також і те — говорив Орлик далі — тільки помер, а колеса нашої фортуни, покотили ся на чорні. Тільки 50 літ минуло, а така велика зміна! Чи ти не гетьмане, маєш в руках таку владу, яку мав найкращий з гетьманів і державців України, Хмель? А ви, нові полковники, маєте ті права і привілеї, що мали ваші діди? Ні ї ні! Велі ми в купі взяті — є лише тільки їх великих предків.

— І такі великі попередники померли, — сказав до Мазена, — померли з ними й їх діла.

— Ніколи! Діла і вчинки людські, погані й добрі, ніколи не змиряють! — запротестував Орлик. — Ви справді можете померти, коли ми власними руками задушімо їх! Коли ми власними руками забємо в кайтани, надінемо пута і віддамо голіруч Москві! Не дай Боже ні мені, ні моєму родови, ні нащадкам нашим в деякім покінити, дожити до такої ганебної смерті!

Чечель не зміг далі мовчати; він вже давно почув ся і собі сказати слово. І нарешті заговорив. Скільки ненависти було в його словах до Москви і всього московського. Ненависти тяжкої, глибокої так що в ній не вистачило б уопити всю ворожу націю.

— Ратуймо ся від московської напасті! Ратуймо бо далі буде пізно! Україну вашу неську, вже ї так пізнати! Се трун: попришений, обкладаний болотами та вираками. Смородом несе від такого труна. І як репетує: законати Україну! поховати нашу неську! Але у нас ще є ліки — наша мідь і наші шаблі, і ми викинемо нашу батьківщину від хвороби. Мої панове! Прийдіть — се Москвалі і все московське: їх порядки, для нас уже і некорисні; їх сваволя гірша від лицької. Сліпий і сліпий тільки не бачить для чого цар понаслав воеводу в Україну. Москва завзялась обкрати владу гетьмана генеральної старшини. Гетьмана вона хоче замінити воеводою, котрий засів у Київ, а військовою старшиною — своїми генералами. Наша батьківщина залюднеє московським військом, яке душить і нищить наші права за права і привілеї.

— Се правда! — прорвав ся крик між старшиною.

— Москва хоче в нівець зничити Україну, обмозжити її! — говорив Чечель далі, і наче каміня котив ся на голови присутних. Старшини винищити, козацькі завдати в москалі, а вільний люд повернути в ріднацтво! Ви ось ще тільки рік-два поможіть, то і ділетесь.

Вже піддались! залевняв сотник Дмитро Чигрин. Москва вічно воює, і наші козаки у всіх ї потребах не вистачать. Козацтво в походах гине, наче мухи в оселю, а Москвалі отакувались по козацких оселях, дять значний хліб, силлять на козацькі постелі! Козаки руйнують ся походами, а в дома їхні жінки панькають ся з московськими салдатами!

Далі вже нікто нікого не слухав, а всі присутні обвертали разом. Болюче питане зачеплено... У кождо в серці було багато накинито в серці і надуші проти зрадничого московця, що нічого було сподіватись, аби заталі не зрадничав і нарікане само собою спивилось.

Мазена бачив, який настрій опанував радсю і підвів до гори булаву.

— До діла панове! — закликав гетьман. — І мала дитина знає, що Москва не спільник наш, а лютий ворог! Москва чужі фортеці здобуває лише козаками, и

ле і свої будувє руками козацькими! Славна рало! Я думаю, що вже крайній час нам залишити територію поругу московську, а Москалєв — панувати на Україні.

Час! щира правда, пане гетьмане — закричала генеральна старшинна.

Гот серед загального обуреня зачув ся голос в оборону московських порядків. Старшинна прилудського полку Іван Піс, молодий ще на літа, але старий розумом, звернув ся до гетьмана із запитом:

— Для мене, пане гетьмане, багато неясного. — А що саме? — здивував ся Мазена. — Двадцять літ ти був таким вірним цареві, що всі тебе звали запроданцем московським, вибачай на всім слові. А тепер ти ринтом відсахнув ся від царя, і цимовляєш старшинну до бунту. Отсе ти не гаразд робити, ти їз за своєю ніхти, хочеш людей втопити. Та ї хто сказав, що нам вже так погано під Москалєм живеть ся?... Були часи, коли за лицького панованя, зовсім не можна було жити.

Більше не дали говорити Носови, Старшинна закричала, загуката. На него дощем носинались прокляти і лайки:

— Шпиг московський!
— Зрадик!!
— Запродавець!!!
— Чесна rado! — протестував Піс, склавши руки долонями докуні. — Ви мене не так зрозуміли... Я ваш... Я з вами!...

Тимчасом Мазена прикликав до себе Чечеля.

— Сей чоловік проговорив ся, він небезпечний. Я його не візьму з собою, а лишу в Батурині під твоїм доглядом панє полковнику.

— Буде все як ти сказав пане гетьмане — клонив ся Чечель.

— Славна Рало! — звернув ся потім гетьман до всіх; — я тільки що вислухав докір, що двадцять літ був „запроданцем“... Панове! Свідчусь богом, що се не правда! Двадцять літ я готуюсь до війни з царем, а що прикладав ся вірним йому, так же не раз так само прикладав ся перед Поляками і батько Богдан. Я раїтиш не закликав до війни, бо ніяк було. Але я сей час використав у певній мірі: скрізь на Україні я побудував фортеці (ніби для царя) придбав армію і гроші! А тепер коли Швед їде на Москву, отже прийшла нагода і нам взятись за шаблі. Так до зброї панове!

До зброї
— На погібель Москві!
— За волю України!
— За наші привілеї!
— Раді кінець! — перекричав усіх Мазена. — Панове полковники, подбайте, щоб військо було готове в похід. Вже розвизайте ся; через годину я вирушу з вами. Батурина лишу на ласку божу і опіку пана Чечеля. — дорадниками йому призначую: пана Кенігзена і сотника Чигрина.

Гетьман підвів ся з крісла, на яким не рухаючись сидів цілу ніч... Ноги отерили; перед очима навіть поплили круги. Орлик вакинув на плечі гетьмана золотом мережану керею і той війшов у парк освіжитись...

(далше буде)

ВСЯЧИНА.

Знаменита проба холоднокровности.

Підчас останних маневрів в Америці панувало між офіцерами північної та полудневої армії певного рода напружене. Однє майорцо уважав себе обидженим одним капітаном, внаслідок до нього визин. Капітан місто дати базисею одну відновилі запросив майора до себе для обговореня справи. Майор удав ся до півтра капітана, в яким находило ся много пивних офіцирів. Капітан сидів спокійно на одній бочці та курив люльку. Коли побачив майора, сказав так: Я собі звичайний жовнір, який ще в своїм житю ні разу не вистрілив з пістоля. Зрозумієте отже, що в двобою на пістоля ми рішати ся не можемо; ви побідите мене з цілою певністю. Отсе стоять дві бочки з порохом. В кожній з них провертвє діру, до котрої вло

жу люнт. Опісля сяде кождий з нас на одні бочки та заналимо люнти. Котрий з нас довше висидить на бочці дивлячи ся на горячий люнт, той побідить. Приступним офіцирам такий рід двобою дуже подобав ся. Тож і майор на нього згодив ся. Сиділи оба офіцири кілька перших хвиля спокійно та гляділи на горячі люнти. Майор ставав з кождою хвилею неунокийніший, а капітан без найменшого зворушення курив дальше свою люльку. Коли огонь на люнті був віддалений від бочки ледви кілька сантиметрів, майор зі страхом відскочив з бочки, вирвав люнт та крикнув: „Але-ж се очевидне убийство! Капітане, я вам прощаю, виймайте свій люнт!“ — „Панє майор!“ каже капітан, поволі підносячи ся з бочки, „Будьте спокійні, бочки є внаповнені лише — дублюєю“.

Плач у зв'язіт В буденному житю зга

льово говорять: „плаче як бібр“, або „проливає крокодильчі слези“, „плаче кровавими слезми“ і т. д. Здавало би ся декому, що сеї приказки зложили собі люди от так з уяви. Уява людська буває деколи буїною, навіть дуже, однак в наведених приїрих вискази суть відбитем правди.

В понятю чоловіка плач, загально кажучи, єсть обивом і висказом жалю і болю. Чи зв'язіт, як єство живоче і неозабавлене чути жалю і болю? Велика скількість примірів, підлягаєних з життя зв'язіт потверджує вповні потвержене правдивости повні наведених висказів.

Висказ „плаче як бібр“ доводить що бібр спираді плаче, довго заливє ся слезами, спокійно, без глосіня і хливання. В дійсноєти, коли бібр зїстане зловлений і коли втратить гадю на ратунок, плаче гірко. Плаче і безнастанно і самидя бобра, коли єї забирають мале, сумуєдо двох тижнів і худне дуже.

В Єгипті над берегами Ніла, проносить ся частодитинячий плач. Зв'язітний тим голосним плачем дитини, несвідомий чоловік переконують ся, що зголодний крокодил плаче, глядячи поживи, необережний глядає плачучої дитини, може статись жертвою переголоднілі превелької ящірки, наколиб заблизько де неї підійшов. Ось і висказ, „проливає крокодильчі слези“. Ще в нинішних часах деякі племена коїської землі відляють почесь крокоділям, а обовязком т. зв. „святийої сторєжкї“ єсть доставляти надла обжорі потворови.

Ящірки одної мексиканської породи плачуть кровавими слезами, які єсть кривавим впливом, виткаючим вчасі небезпеки в борбі з иншими ящірками.

Загально відомі єсть приміри плачу, і обильного проливання слезоз у малих, коли їм забирають малюк, дражнять їх, боють або ривлять. — виражаючи тим способом чуте болю і жалю.

У смертельно раненої серви з великих її чорних очей пливуть обильні слези.

Пен плачуть дуже часто. Тривалений заяць видає крик, похожий на плач з очей пливуть слези.

Старий щур плаче, коли бачить втопленого, або зловленого в наєтді товариша.

Зв'язіт пережуваючі мають провід слезиний в ямнині очній і можуть легко слезити, — не дармож то ї говорять „плаче як телици“.

Загалі однак зв'язіт не плаче так легко як чоловік.

Жите чоловіка через 50 літ.

Чоловік через 50 літ пересічно працював 6500 днів і ночей переспав 4000 днів і ночей перегуляв. Через 5000 днів був хорий. Перейшов просторінь 19000 кілометрів, з їв 36000 обідів, в тім 7000 кілограмів мяса 1800 кілограмів яєць і порогодини, як також ви-

пив 4200 літрів розличного рода напиктів. — Так живє чоловік через 50 літ.

На що Американці видають гроші

Подемо тут офіціальні цифрові дані про суми, які видає річно Америка на вижитки, куріне, поїздки на автомобілях і дорожочноєсти.

Пиво. За послідних 12 місяців випито 64 і пів міль. бочок пива; кожда з них має 500 кувфів, кувфель коштує 5 центів, що дає 1.612.500.000 доларів.

Горілка. За минулий рік випила Америка 443 і одна третя мільонів галлонів горівки. Середно можєна числити порцію по 10 центів. Значить, Америка видала на горілку \$900.000.000. Цифра єя дає суму два рази більшу, як єя, яку видала країна на хліб в сім році. Всі пекарні Америки торгували хлібом на суму 397.000.000 доларів. Видатки країни на пиво перевищають чотири рази видатки на хліб!

Тютюн. Американські фабрики виробили цигар, напіросів, табаки до вхоаня і жвєрки приблизно за 416 міль. доларів. Дамські прилади коштували країну тільки 884 міль. доларів. Цукор країни коштував около 275 міль. масла молоко і сир около 279 мільонів доларів. Таким способом Америка видалє більше на тютюн, як на такі конечні припаси як молоко, сир і масло. Тільки в за один рік пущено в димом понад 7 і пів мільярдів цигар.

Вартість автомобіляв доходить до 860 мільонів доларів, а ще в мін. році видало на автомобілі 253 міль. доларів. Того ємого року на учителяв народних шкіл професорів ріжних наукових заведєнь усіх дежав видало також 253 мільонів доларів. Так отже на обриванє видало таку суму, що і на автомобілі, а пересічний шофар заробляє більше, чим звичайний професор.

За 10 літ протратила Америка на бриланти понад 300 мільонів доларів. За послідний рік протратила ще 42 і пів мільона доларів на бриланти та 16 мільонів на перлє.

В самім Нью Йорці має бути брилантив більше чим на 500 мільонів доларів. Та сума перевищає двичи цінности усіх шкіл, університетів та інших наукових закладів міста.

На мережево, спровадженє з гаграниці, протратила Америка в мін. році 42 мільонів доларів.

На содову воду та мороженє протягом року траить Америка 320 мільонів. Отже більше, чим пр. на обув. На чекюладу траить Америка 134 мільонів доларів, значить єя більше, чим на прикрасу домів та на шпалєри, котрими обклеюють стїни.

Тайна є твоїм невільником доки ї до тержуєш; коли-ж ї арацини, тоді стинєш єя ї невільником.

За 1 доллара!

Пішлемо Вам всі числа гурористичної часописи „Жало“

які вишли від Нового Року і які ще вийдуть до кінця року.

Що читати! Богато там веселих образків, віршів, повісток і жартів!

Користайтеся з нагоди! Сипіть ся з замовленням.

Гроші посилайте на таку адресу:

Адміністрація часописи „ЖАЛО“ у Львові, ул. Ожмишського 14.

Zalo, Lemberg, Austria (Europa).

Як довго можуть жити дерева?

Одні з визначних німецьких лісників Герлікє пише в своїй розправі, що оповідання про якісь тисячолітні дерева не мають наукової основи. Бо в цілому нічого не стверджено з цілою певністю, що би якесь дерево дожило більше, як 800 літ. А дерева, які ділилися до сего віку, вегетують лише і в чутр спорохнавілі. В повнім здоров'ї доходять до літ 500, а імено смерека в Швеції і Фінляндії.

Описали найдовше живучими деревами є смереки, у яких стверджено через обчислення літ вік 430 літ. Модерев сягає 275 літ.

З листкових дерев найдовше живе — як загально відомо — дуб. Найстарші здорові примірники дуба числять дещо більше понад 400 літ, а буки 250.

Границю здоров'я у інших дерев можна означити у ясени на 170 літ, у березі на 130, у вільхи на 150, а у клена на 250. Найдовше однак живуть, а радше вегетують лише приміром лина в Найштадт у Вітембергії числять що найменше 730 літ хоч пень її в середині спорохнавілий і вповнений муром з цегол, що року покриває ся новими листками.

Байки для дітей

Переповідає Л. Селянський за І. де-ля Фонтеном.)

Два стрільці і медвідь.

Михайло і Іван любили дуже полювати. Найчастійше вибирали ся у двійку на лови, особливо на грубшу звірину. Дятого уважали їх люди за нерозлучних приятелів.

Одного разу вислідили они леговище старого медведя і були певні, що він вже до них належить. Але лови на медведя — се не така легка річ, як лови на зайця.

Медвідь страшний звір. Він не втікає як заяць, але сам жене на стрільця, стає на задних ногах а передніми лапами обіймає стрільця так сердечно, що аж йому всі кости ломить.

Отже до таких ловів треба добре приготувати ся. Треба мати і добру стрільбу і добрі набої а при самих ловах відважне серце, певну руку та око.

До першої цілі треба знов мати гроші, а наші стрільці-модолі не були на гроші багаті. Дятого пішли они до багатого купця, що виправляє великі дороги кожухи, скіри та продавали йому скіру свого медведя. Медвідь, що прями, ходив ще живий по божім світлі, але се дурниця. Чи тепер, чи в четвер они здіймуць з него скіру.

Тай стали вони лоді у лоді хвалити медведя, що то за величавий звір і який на нім пишній і теплий кожух. Хочби і 30 степенів морозу, то в нім не змерзнен. На нім можна зробити маєток, такого нема на цілім світлі! Купець зрадівав ся на корисний інтерес, сторував медвежу скіру і виплатив стрільцям гроші. Они обов'язали ся принести її за два-три дні і на другий день вибрали ся на лови.

Тай на своє щастє — а може нещастє? — не довго гляділи за своїм медведем. Знайшли його там, де померло стрілило. Але медвідь не втікав від них, Як лише їх побачив, працював до них покванно, мовби бажав з ними чимекорше привитати ся. В тій хвили онустила відвата наших сьмільчаків. Они забули зі страху навіть про угод з купцем. Тепер вже не хотіло їм о скіру медведя, але б свою власну.

Страх і небезпеченство життя не давали їм довго на думувати ся. Отже шпиркий Івась мов виверка драгнув на сам вершок високого дуба, а череватий Михайс генив на землю там де стояв. Він удав неживого, бо чув що медвідь не зачінають мерців. Але не треба були йому багаті і великого вдавани, бо зі страху ледво дахав.

Дурний медвідь дав ся легко ошукати. Він приступив до Михайса, обнісав його з права і з ліва, щось там помуркотів невдоволено а в кінці пішов собі спокійно, куда йому збагло ся.

По довгій хвили осьмилів ся Михайс підняти голову і перестрашеними очима розглянути ся довкола. А коти вже переконав ся що медведя нема, встав і кликав притишеним голосом свого товариша. Івась сам в сій хвили злизив з дуба і ошнвив ся на найнижшій кріселатій галузі.

— Ну! приятелю! — обізвася він з гори з насьмішкою. — А не лишив тут медвідь своєї скіри? Що-ж ми завесемо нашо му купцеві?

Михайло поглянув з дькором на свого товариша і відповів!

— От, лише невчасні жарти! Дякуй Богу, що ти сиє власну скіру від либ медведя.

— Еге! — сказав неоправний Іван. — А за сво-

ю скіру ти і не згадуєш. Але скажи мені, приятелю, що тобі шентав медвідь до уха?

— До правого уха шентав мені таке:

„Правдилого приятеля пізнаєти в біді“, а до лівого: „Не продавай скіри медведя, доки його не застрілиш“.

Сьмішне.

В школі на селі. Катехит: — Ану скажи мені, Івасю, чи є що гіршого від чорта?

Івась: — Дериверета (секвестратор), прощу отця духовного.

Катехит: — А то чому?

Івась: — Аво, мої мамуні мали таку корону, що колола і фиркала і не давала дойти ся. Мамуня все казала „бодай тебе вел чорт взяв!“ — ну а прецінь ні один дідько не знакомив ся. Аж прийшов дериверета і взяв її з собою.

Підглянула.

Мама — до литви; Так, так, доню, кого люблять, того і цілують.

Дитина: — А чи нашу служницю також люблять?

Мама: — А дежтам, дитинко!

Дитина: — Аво, мамцю, вчора татко так її цілували як ви пішли до церкви!

Чому люди женять ся?

Один женить ся з любови, другий — щоб мав приятеля; третій — щоб гроші дістати; четвертий — щоб се і р от у удаєливити; пятій — щоб було кому залатати йому сорочку; шестий — щоб на старітись кавалером; сьмий — бо йому мама так казала; осьмий —

ПОВАЖАНИЙ ПАНЕ:—

Кому ще не відомо, що славна проінація доставляє найкрасні горівки, лива, руми і вина.

Ваше виконані пошаний ордер кілько чого потребує, а все належить до добре знакомого нашого приятеля Бена Циммермана.

- Кілько жадаєте:
 - ... 1 галлонів спирту 65 О. Р. по 5.00 за галлон.
 - ... 1/2 галлонів спирту 65 О. Р. по 2.50 за галлон.
 - ... 1 галлонів австрійського спирту (Анішівка) по 5.50 за галлон.
 - ... 1 галлонів житнівки (райвік) по 1.50 за галлон.
 - ... 1/2 галлонів житнівки „ „ по 1.50 за галлон.
 - ... 1/2 галлонів Анішівки по 2.75 за галлон.
 - ... 1 галлонів 7 літної житнівки по 3.50 за галлон.
 - ... 1 галлонів 7 літної житнівки по 1.75 за галлон.
 - ... 1 галлонів горівки зв. Матт по 1.50 за галлон.
 - ... 1 галлонів горівки зв. Матт по 1.50 за галлон.
 - ... 1 галлонів природного вина по 1.00 за галлон.
 - ... Порт Вина по 2.00 за галлон.
 - ... Старого Порт вина по 3.00 за галлон.
 - ... Найлучшого Порт вина по 4.00 за галлон.
 - ... 1-8 кека пива по 1.50 за кек.
 - ... 1/2 кека пива по 3.00 за кек.
 - ... 1 галлонів Скач горівки по 5.25 за галлон.
 - ... 1 галлонів „ „ по 2.75 за галлон.

Найшійте на тім місці, де суть сї кронки кілько галлонів хочете і пішліть до нас. Додучіть 15ц. за кожний галлон; 10ц. за пів галь.; за 5 галь. кек 1.25 а за 10 галь. кек 1.50. За кеки з пива 50 ц. за 1-8 кека а 1.00 за чвертку. Сї гроші ми Вам звернемо як лиш вишлетете до нас порожні кеки або галлоны.

Пішіть на виразний адрес: **Ben Zimmerman Liquor House** 673 MAIN Str. Winnipeg, Man. Phone: Main 2505.

ПЕРШІЙ СЛАВЯНСЬКІЙ **NORTH WESTERN LIQUOR HOUSE** **Weselak & Hrabl, ВЛАСТИТЕЛІ.**
 Найлучша горівка, вино, лікеря і пиво. — Умірковані ціни.
 Вислатьте всі ордери за пошлілатою. — Просимо о замовленні.
 Телефон: Garry 4239. Winnipeg, Man. 309 Logan Ave.

— задля синих очий; а девятій і сьомий і женять ся, самі не знаючи на що.

Як в раю. Як я віддавалася за тебе, то ти казав, що я буду жити, як в раю. Тепер же я гола й боса.

Ну, ну, а ти думаєш, що в раю ходили в кашлюхах, та їздили автомобілями? Ти і так, годубко, против ризи за багаті вбрани.

Elliot, Mcneil & Deacon
 дубовити, пошлілати і отримати в судах, кримінальних, цивільних.
 Офіс: 316 McIntyre Block
 Phone Main 18 & 19 Winnipeg, Man.

SAVOY HOTEL
 C. F. HERBERT, власитель.
 MAIN Str. напротви С. Р. R.
Станція і вікт \$1.00 денно
 Добрі вина, лікеря і цигара.
 Для бордирів все по спеціальних цінах, а для дітей за половину ціни.
 Отворено в день і в ночі.
 Телефон: GARRY 4458.

Oriental Hotel
 Tel. G. 4716 — 700 MAIN str
 Wm. Downing, власт.

Одинокий Руський Готель в Вінніпегу. Перворядний вікт і кімнати по дуже низьких цінах. З намениті лікеря пива, великий пудрум.
 Заходіть до свого.

Northern Hotel
 Телефон: St. John 290
 828-830 Main Str.
 Станція і вікт \$1.00 і вище
 Пиво, горівки і вино. — чиста і сьвітла обслуга. Наші барменери говорять по руськи. Висхідний пудрум

THE SELKIRK HOTEL
 Новий і модерний.
 T. H. Nesbitt і J. M. Wilson Prop's
 ерворядний готель в північній Вінніпегу. Станція і вікт від \$2.00 і вище на день. Найлучшого сорта напитки буфет.
 802-804 Main st. Phone S J. 2533

РУСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ШПИТАЛЬ
Dr. a KALICHMAN-a.
 Спеціальне лічене венеричних хоріб (сифіліс, трипер і т. д.), хірургичних, внутрішних, жіночих, очних і ушних хоріб. Найновіше і докладне лічене сифіліса методом „606“ професора Ерліха. Лічене полові безсильности. Лічене електричною силою. Висилаю лікарства вв кольтній по одержаню завдатку.
ОФІС і ШПИТАЛЬ
 453 Selkirk Ave. Phone St. John 1772. Winnipeg, Man.

The Red Seal Liquor Store
Торговці і доставці
 всякого рода напитоків і цигар
562 Main Str. - Winnipeg, Man.
 Phone Garry 2267.

Старокраєве вино Порт	\$1.00 за галлон
Ліше вино Порт	\$1.25—1.50
Портвайн для інвалідів	\$2.00—3.00
Чистий спіритус	\$5.00 5.25—5.50
Австрійський спіритус	\$5.00 5.50
Пиво	1/2 — \$3.00; 3/4 — \$1.50

Если хто купує 15 галлонів напитку одного роду, — додаємо один галлон цілком даром.

Ми ручимо, що кожний костюмер буде дуже задоволеній з нашого товару.

Joe Couture
 власитель.

Ontario Hotel
 858 MAIN STR.
 Phone: St. John 605.
 Jas. Hennessy, Prop.

SUTHERLAND HOTEL
 Frank Curry prop Harry Curtis, Mgr.
 Новий, відреставрований і уряджений на європейський план.
 Перворядні напитки, великий пудрум чиста обслуга. Ціна \$1.50 і вище на день.
 Phone St. John 262
 Оден олок на північ від С. P. R.

The Quality Liquor Store
 FARMERS & COUNTRY ORDERS DEPT.

Спіритус за галлон	\$5.00, фляшка 1.00 і 1.35.
Австрійський спіритус	\$5.00 і 5.50, фляшка \$1.00 і 1.50
Скач	\$1.00 до \$6.00 за галлон.
Житнівка	2.50 до \$4.00
Бренді	\$4.00 до \$6.00
Джин	\$3.50 до \$4.00
Порт вино	\$1.00 до \$3.50

Пиво 1/2 бочки \$3.00, 3/4 бочки \$1.50.
 При закупці 15 галлонів і вище даємо бочку даром
 Ми лише що отворили наш склад лікерів на 148 Higgins Ave. і гарантуєм за якість напоїв.
 Говоримо на всіх мовках.

The Quality Liquor Store
 BRAUNSTEIN & COHEN, Prop.
 148 Higgins Ave. — Winnipeg. — Phone Main 3781.

Edelweiss Brewery
 WINNIPEG, ELMWOOD
 A. W. Riedle, prop.
 Наш Лягер, Ейл і Портер найлучший.
 Сиробуйте пити **Riedle's Beer**
Telephone: Main 2987.

Edward L. Drewry
 REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
 St. John — Winnipeg.
 Наші виробы замі себе хвалять.
 Пийте **Drewry's** Лягер, Ейл і Портер.
 Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

Dr. B. GERZABEK
 Одногодній Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТЕЙ
 Приймає хорих дома від ч. 413 SEEL, в ЛІЧИНЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ.
 KIRK AVE на розі Salter & Pritchard від год. 1-3го по полудні і від 9-10. вечером. Telephone: St. John 506 не також
WINNIPEG, MAN.

Місцеві вісти.

ВИБОРИ У ВІННІПЕГУ.

Як вже всім відомо в п'ятницю, 12-го грудня відбудуться місцеві вибори в Вінніпегу.

В цій гвардії, де до тепер був аттерманом Русені п. Стефанік, Русені не виставили свого кандидата, а полишили місце для Англіїців, почмо того, що число чужаців в сій гвардії перевищує Англіїців.

Кандидатами на алдермана з 5. варди є п. Ріг і п. Егрідж. Податковим п'ятої варди позначає ся отже вибрати алдерманом того кандидата, котрого уважають за відповіднішого, та котрий буде краще обороняти справ сєї варди.

На шкільного тростіа сєї варди кандидує дотеперішній тростіа англійск Др. Мек Мун і Жил Абрагамсон. — Ця Абрагамсон є кандидатом новим і про него не можемо ми говорити. Др. Мек Мун мало нагоду вже виборці пізнати і самі будуть знати, чи віддати на него голос. Має гласки скажемо, що Др. Мек Мун займає місце шкільного тростіа вже через 10 літ і відносав ся всегда прихильно до наших шкільних справ. Йому треба зазначити вечірні школи, в котрих мають нагоду наші люди учити ся по англійськи як також його старанням належить причинити будову нової школи т. зв. Каліжкет в північній частині нашого міста. Др. Мек Мун рівнож обстоює за тим, щоби в школах вінніпегських можна було учити рідної мови дітви, себді тільки сам учитель сего підійме ся.

Зважаючи се все, др. Мек Мун сподіє ся, що всі наші люди віддадут на него свій голос, а тим самим затвердят його і на дальше шкільним тростіа з 5-тої варди.

Під увагу співакам.
 В 1914-ім році припадає стелітний Ювілей уродин нашого генія Тараса Шевченка. Слідувало б уже застановити ся над способом гідног відзначення сього важного для нас свята. Коже з існуючих тутешніх товариств, повинно

гідною святою виставою почитати пам'ять генія а крім того всі товариства разом мусять приготувати величавий концерт.

Тов. „Боян“ приготує вже святочну виставу „Назар Стодоля“ а „Вечерніми“ Ніщинського, які будуть головною атракцією вистави. Треба одначе, щоби як найбільше співачок і співачків вислало ся до хору „Боян“ Проби в селі в і вівторок по 8. год. вечер, в пресвітеріанській галі на розі Макгрегор і Пritchard.

Розбишачтво у Вінніпегу.

Минувшого тижня в ночи з четверга на п'ятницю, напав якийсь узброєний бандіт при Алфред ул. на одного Німця, що відводив свою знакому приятельку. З витягненим револьвером зажадав розбишачка грошей. „Відважний“ Німець, полишивши свою приятельку, дав що сплиногам знати, спливаючись з небезпеки, а полишив його приятельку варобила такого крику, що побудила доoko пичних людей, які поспішили ти на поміч. Розбишачка одяк не чекав довше, а бачучи надбігаючих людей утік і собі та захопивши ся між домами. Виявлені впогоню поліцаї не могли вже його зловити.

Іхав лічити другого, тепер мусить сам себе.

В суботу вечером поклісано дра Калічмана до хорого. Він спінуци автомобілем, віхав на розі Салтер і Селкірк на віз. Шофер який віз дра Калічмана, хочючи уникнути катастрофи скрутив нагло в бік і автомобіль виравд не віхав на віз, але зато згинув сь і придусив д-рови ногу. Шофер вишов ціло, отримав тільки кілька незначних задрасень.

Побідник біків

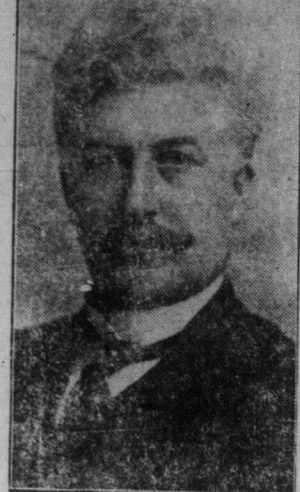
Величаве пращане уладили надавно мешкавці столиці Еспанії, Мадриту, найбільшому борцеві з биками, Бомбітові. Арена на якій він ринив ся в останне виступити, була уся застелена кодами та цвїтами. Число видців дійшло до кількох тисячів.

Ціни місьє зросли в кільканиціатеро. Між приеутними був також король та королева. Коли прийшло до послідної борби з биком, та на коней повело ся Бомбітові своєю грудецюо пробити остаточно бика, бурливій раості не було кінця. Королева на пра зложила Бомбітові жеманя, а його товариші з

тріофом носили його по арені. Бомбіт має ледви 34 літ. За 15 літ своєї борби з биками убив він точно 3.000 биків. При тім 65 разів був важко ранений, де коли так, що не було часу повороту до здоровля. за Кождий виступ діставив около 15.000 песетів, так, що тепер як мільонер вступив в тихе житє.

Варда пята.

Ваш голос і прихильність ласкаво пожадані за новим вибором

Д-ра R.S. McMunn-а до шкільного комітету

на 1914-1915 рік, який на становищі шкільного тростіа був 10 літ і оснував вечірні школи, що мають так велике значення дальше вівласне причинив ся до заложення технічної (ремісничої) школи, про значення якої не треба й говорити. В сій гвардії мешкає він в сій гвардії 32 роки і хвалив доушесних публичних шкіл.

Хто в дома доброго календаря не має, в того цілий рік сумно виглядає. Календарі на 1914 р

Всі календарі суть з прекрасними кольорованими образками, а то:

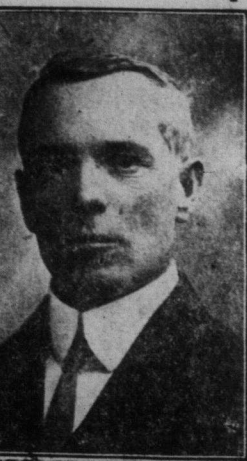
	центів		центів
Зарядний Календар	75	Kantyczki, Pastoraliki i kolyndy	75
Приятель Жовніра	30	Коляди і щедрівки	15
Календар Хлібороб	30	Великий збірник коляд, щедрівок на малазку і пісень	40
Маріанський Календар	25	арівок на малазку і пісень	40
Місіонар	25	Йорданських знотами	40
Календарик підручний в шкільній оправі з машини і нотесом	35	Збірник коляд	20
Календар Просвіти	50	Новий збірник церковних пісень	40
Kalendarze Polskie: Wszeczewiatowy	30	Піснесловець	50
Przyjaciel Zolnier a	30	Листовий шапір з желави ми на Різдо і квітки, дозен з ковергами	30
Uniwersalny I i II	\$1.30	за 50 штук \$1.00.	
Kalendarz Zwiaskowy, Informacyjno-Encykloped.	40	Шопки складані (вертеми) по 10, 15, 25, 50 ц., \$1.00 і \$2.50	
Kalendarz Humorystyczny „Bicz Bozego“	30	Перенесені листки з желави на Різдо і Новий рік	1 дозен 50 ц. дозен танших 10
Kalendarz Ludowy	35	Вівтарикі складані по 15 ц. і 25 ц.	

Каталюги даром!!!
 НАША АДРЕСА:
RUSKA KNYHARNIA
 850 Main Str. Winnipeg, Man.

ПОЗІР! ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою "ОРЕЛ"

Отворено сими днями на 175 HENRY Ave. в Winnipeg-у. Просимо отже запам'ятати нашу адресу і припаголі нас відвідати — познакомити ся з нами. Ми зі своєї сторони будемо сгарати ся відовити всіх наших країнів Русинів, які певно захіють відшприти чужого, піпуть свого земляка. Нанитки в нас ріжнородні і перворядної знаменитости — зрештою самі се побачите, коли зайдете і спробуєте. На веселі і забави нашим країнам вислалемо замовлені на фарми. Колиж зайдете, то оаісля певно розкажете про нас і своїм знакомим. Дякуючи наперед за ласкаву пам'ять, остаю з поважанем
Alexander Roshko.
 175 Henry Ave. Phone Main 1757 Winnipeg, Man.

Ваш голос і поперте просить

J.V. ATTRIDGE КАНДИДАТ на алдармана з 5-ої варди.

Підчас голосованя 12 грудня, Ви повинні віддати свій голос на того кандидата, який мешкає в вашій гвардії, бо тільки він буде добре боронити Ваших справ в сій гвардії.

Канцелярія Нотаріяльна

Сам хочете купити шіфкарту до або зі старого краю. Визнати або цілелати гроші до краю. Продати або замінити фарми, селі, лоти, або виробити позачку, або сльи хочете полагодити яку справу старокраєву або тутешню, то у довайтесь до нас з довірею, а ми нас обслужимо чесно, а вісно за смирнованим винагородженем.
 В нашій офісі працює Українець, котрий має судову практику в старім краю. Пішійть або приходіть на адресу:
Fenson & Schiller
 ПОТАР і КОМІСАР УРЯДОВИЙ
 854 Main str. Winnipeg, Man.
 Phone St. John 162.

ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ПРИ ПІСІВ КАНАДІЙСЬКИХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Котра будь особа, що є головою родини, або будь-котрий мущина, що має скінчених 18 літ, може взяти гомстед чверть секції, вартісних земель в Манітобі, Саскачевані або Альберті. Аплікант мусить явити ся особіетно перед Домініон Ленде агентом, або в місцевого агента дотичного дієтрікту. Виис через заступництво можна полагодити ся кожного агента на даних уселівях, з батьком, матерію

сним дочкою, братом, або сестрою тогож гомседовця.

Обовязки: мешкати шість місяців і управляти фарму кожого року 6 місяців протягом 3 літ. Гомстедовець може мешкати де ваять миль ввіддалено свого гомстеду на фармі, що найменьше 80 акровій його не сїдана, або його батька, втери, сина, дольки, брата чи сестри.

В декотрих дієтріктах гомстедовець добрих обставин може купити одну четверту секції, що прищрає до його гомстеду. Ціна 3 дол. за акер.

Обовязки: Мусить мешкати кожного року 6 м-і сьців до 6 літ, почавши від дня взятя даного гомстеду (включючи час, в котрім старати ся треба о патент) виробити 50 акрів.

Гомстедовець, що після права має в посїданю гомстед в данім дієтрікті.

Обовязки: Мусить мешкати кожного року 6 місяців через 3 літ виробити 50 акрів і побудувати дім за 300 долларів.

W. W. CORY
 DEPARTMENT OF THE INTERIOR
 OTTAWA, ONT.

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД ГУРТОВИЙ
 товариств поживчих і м'ясарських виробів в Вінніпегу
 На замовленіє з контрив вислалемо найлучші м'ясарські вироби, як: ковбаси, шинки, солонина і пр. Найліпші крупи дістанете у нас. Вислалемо провіант на секції по гомсейл ціні. Замовленія привизаемо з цілої Канади. По отриманю ордерів і грошия вислалемо замовленія особач. П'яни маємо всія фармерські продукти як: сир, масло, яйця, як рівнож кури, свині і пр.
 Пішійть сейчас до:
W. CHLOPAN, 590 Burrows Ave.
 (CHLOPAN'S BLDG.)
 Telephone: St. John 130 Winnipeg, Man.

УВАГА! СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ!
 В старім краю залагоджуємо справи нотаріяльні і адвокатські. Веі старокраєві процеси перебирає мій брат Д-р Зігмунд Варшавський адвокат в Австрії і ми ручимо за солідне перепровадження.
 В Канаді купуємо і продаємо лоти, доми і фарми, продаємо шіфкарти на найліпші корабельні лінії до краю і з краю сюди. Виробляємо асекурації від огню, на житє і др.
 Запишіть собі наш адрес!
МІЖНАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ ЕДВАРД ВАРШАВСЬКІ і Ска.
 ПОТАРІ
 834 MAIN St. Phones: St. John 1562 & 1664 WINNIPEG, MAN.